

Ghidul membrului comitetului tehnic de standardizare

Institutul de
Standardizare
din Moldova

www.standard.md

Abrevieri

RS	Reguli de standardizare națională
ONS	Organism Național de Standardizare
ISM	Institutul de Standardizare din Moldova
CEN	Comitetul European de Standardizare
CENELEC	Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică
ETSI	Institutul European de Standardizare în Telecomunicații
ISO	Organizația Internațională de Standardizare
IEC	Comisia Electrotehnică Internațională
ITU	Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor

Cuprins

• Introducere	4
• Aspecte generale privind activitatea de standardizare	5
• Aspecte generale privind activitatea comitetelor tehnice de standardizare	7
• Aspecte generale privind elaborarea standardelor moldovenești	13
• Metodele de adoptare a standardelor europene și internaționale	15
• Dreptul de autor asupra standardelor	17
• Participarea organismului național de standardizare la activitatea de standardizare la nivel internațional și european	18
• Referințe la materialele informaționale pentru membrii comitetelor tehnice	22
• Bibliografie	22

Introducere

Acest ghid reprezintă o sursă de informare pentru membrii comitetelor tehnice de standardizare, precum și pentru potențialii membri din diverse domenii, inclusiv: producători, reprezentanți ai asociațiilor de consumatori, instituții publice, autorități de reglementare, mediul academic și alte părți interesate care doresc nemijlocit să se implice în activitatea de standardizare.

Prezentul ghid oferă o viziune clară asupra organizării activității comitetelor tehnice de standardizare din Republica Moldova.

Prin intermediul acestui ghid persoanele interesate vor afla care este structura unui comitet tehnic, care sunt obligațiile și drepturile membrilor comitetelor tehnice, precum și care sunt etapele de elaborare a standardelor moldovenești și cele de adoptare a standardelor europene și internaționale.

În acest context, sperăm că veți găsi util acest ghid și veți fi motivați să participați în activitatea de standardizare, deoarece devenind membru al unui comitet tehnic de standardizare veți beneficia de o serie de avantaje, precum:

- Veți cunoaște din timp ce standarde vor fi elaborate și revizuite la nivel național, european și internațional;
- Veți avea posibilitatea de a sugera anumite modificări în textul standardului, în beneficiul organizației pe care o veți reprezenta;
- Veți putea identifica care sunt cerințele clienților;
- Veți avea oportunitatea de a colabora și de a menține contacte cu specialiști din domeniul specific activității Dvs. atât din țară, cât și din străinătate, în scopul de a efectua schimb de experiență.

1

Aspecte generale privind activitatea de standardizare

Institutul de Standardizare din Moldova (ISM) este organismul național de standardizare din Republica Moldova, recunoscut prin **Legea nr. 20 din 04.03.2016 cu privire la standardizarea națională**, a cărei misiune constă în susținerea eforturilor continue ale utilizatorilor în implementarea standardelor și contribuirea astfel la sporirea competitivității economiei naționale.

ISM participă activ la lucrările organizațiilor de standardizare europene: CEN, CENELEC, ETSI și internaționale: ISO, IEC, ITU în care este membru, cu scopul de a reprezenta interesele naționale ale Republicii Moldova în domeniul standardizării.

Standardizarea este activitatea prin care se stabilesc prevederile destinate unei utilizări comune și se urmărește obținerea unui grad optim de ordine într-un anumit context. Această activitate constă din elaborarea și punerea în aplicare a standardelor.

Standardul reprezintă un document, de natură voluntară, elaborat de părțile interesate, în cadrul comitetelor tehnice, pentru a soluționa o problemă comună, care afectează aceste părți. Standardele oferă un limbaj tehnic pentru comunicare între producători, furnizori, consumatori și autorități și are următoarele caracteristici:

- Oferă răspuns la o întrebare;
- Deține informații utile;
- Este o creație colectivă;
- Este inițiat de industrie/piață/părți interesate.

Indiferent de nivelul la care se desfășoară activitatea de standardizare, există o serie de principii ce trebuie să fie respectate:

Transparența – constă în oferirea accesului tuturor părților interesate la informațiile despre standarde și activitatea de standardizare, informațiile din domeniul standardizării trebuie să fie ușor accesibile. ISM aplică acest principiu prin plasarea informațiilor din domeniul standardizării pe pagina web a ISM, în compartimentul „Buletinul de standardizare”.

Consensul – reprezintă acordul general al majorității părților interesate, caracterizat prin absența unei opoziții susținute față de un anumit aspect esențial al subiectului de standardizare, luând în considerare punctul de vedere al fiecărei părți interesate și apropierea eventualelor poziții divergente.

Deschiderea – toate părțile interesate au dreptul să participe și să contribuie la elaborarea standardelor. Mai mult decât atât, standardele ar trebui să aibă o aplicabilitate largă și să corespundă necesităților tuturor părților interesate.

Coerența – standardele nu trebuie să se contrazică între ele și trebuie să fie concise, clare, fără ambiguități și ușor de utilizat.

Aplicarea voluntară – standardele sunt documente de natură voluntară, utilizatorii standardelor având posibilitatea de a alege orice altă soluție prin care pot demonstra conformitatea produsului/serviciului furnizat.

2

Aspecte generale privind activitatea comitetelor tehnice de standardizare

Ce este un comitet tehnic?

Comitetul tehnic este o structură de lucru care desfășoară activitatea de standardizare pe domenii specifice, fără personalitate juridică, înființată în cadrul unui organism național de standardizare recunoscut sau organizație de standardizare europeană/internațională în care părțile interesate își desemnează reprezentanți.

Un comitet tehnic este constituit la inițiativa părților interesate din economia națională, atunci când se dorește participarea în procesele de standardizare internațională sau europeană, sau când se stabilește oportunitatea elaborării standardelor moldovenești într-un domeniu care nu aparține niciunui comitet tehnic național existent.

La stabilirea componenței comitetului tehnic se urmărește reprezentarea echilibrată a tuturor părților interesate din domeniul respectiv: producători, asociații de consumatori, asociații sau organizații patronale sau sindicale, întreprinderi micro, mici și mijlocii, instituții de învățământ, de proiectare, de cercetare, laboratoare de încercări, organisme de certificare, autorități de supraveghere a pieței și alte persoane juridice și fizice interesate.

Organismul național de standardizare asistă și intermediază inițiativele și discuțiile privind crearea unui comitet tehnic.

Procedura de creare a unui comitet tehnic

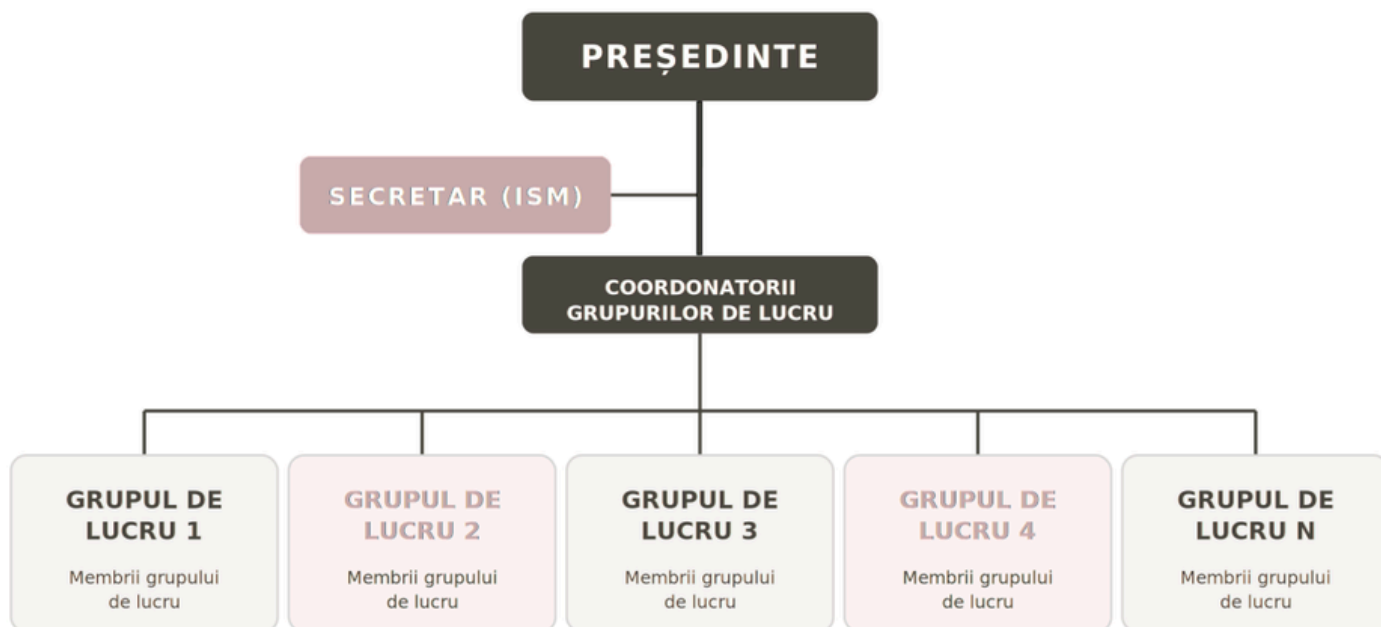
Orice parte interesată poate să vină cu inițiativa de constituire a unui comitet tehnic de standardizare. În acest context, partea interesată care solicită constituirea unui comitet tehnic nou trebuie să prezinte în adresa ISM un demers argumentativ.

ISM acumulează setul de documente necesare în conformitate cu Regulile de standardizare națională, în special **RS 8:2025 Reguli de constituire și funcționare a comitetelor tehnice naționale** (https://standard.md/wp-content/uploads/2026/02/RS-8-revizie_2025-1.pdf), după care se organizează ședința de constituire a comitetului tehnic de standardizare.

Constituirea comitetului se aprobă prin hotărârea ISM.

Un comitet tehnic este identificat printr-un indicativ, care include simbolul „ISM/CT”, numărul de înregistrare și denumirea lui.

Structura unui comitet tehnic

Schema 1: Structura comitetului tehnic național de standardizare

Un comitet tehnic este format din președinte, secretar, membrii CT și coordonatorii grupului de lucru (GL).

Structura și modul de organizare a comitetelor tehnice de standardizare sunt stabilite în RS 8:2025 Reguli de constituire și funcționare a comitetelor tehnice naționale.

Membrul comitetului tehnic

Membrul comitetului tehnic este persoana juridică, în calitate sa de parte interesată în lucrările de standardizare.

Reprezentarea în cadrul comitetului tehnic a fiecărei părți interesate se realizează prin intermediul unui singur specialist.

Notă: Pentru comitetele tehnice cu domenii de activitate complexe sau cu mai multe grupuri de lucru, reprezentantul desemnat poate fi însoțit de maximum 2 specialiști ai aceleiași părți interesate. În acest caz, opinia oficială o exprimă reprezentantul desemnat

Drepturile membrului comitetului tehnic

Membrul unui comitet tehnic are următoarele drepturi:

- să înainteze propuneri de teme noi de standardizare sau referitoare la modificarea/ revizuirea standardelor moldovenești existente;
- să solicite toate informațiile referitoare la activitatea comitetului tehnic;
- să primească pentru examinare proiectele de standarde;
- să înainteze propuneri privind standardele care urmează a fi anulate;
- să propună candidatura președintelui comitetului tehnic sau a secretarului CT;

- să participe la reuniunile comitetelor tehnice europene și internaționale corespondente, ca expert în grup de lucru și/sau ca membru al delegației naționale;
- să participe la elaborarea și definitivarea versiunii lingvistice române a standardelor europene/internaționale care sunt adoptate ca standarde moldovenești, în conformitate cu prevederile din RS 2, RS 3.

Obligațiile membrului comitetului tehnic

Membrul unui comitet tehnic are următoarele obligații:

- să participe permanent și activ la ședințele și la lucrările desfășurate de comitetul tehnic;
- să examineze proiectele de standarde și să prezinte opinia;
- să prezinte și să susțină, în cadrul comitetului tehnic, poziția organizației pe care o reprezintă;
- să informeze entitatea pe care o reprezintă despre lucrările din cadrul comitetului tehnic.

Secretarul comitetului tehnic

Secretariatul unui comitet tehnic de standardizare este asigurat de către reprezentantul organismului național de standardizare. Dacă există interes, secretariatul comitetului tehnic poate fi asigurat de către partea interesată, care a inițiat crearea comitetului tehnic sau de către altă entitate, care are capacitatea tehnică și organizatorică pentru realizarea în bune condiții a lucrărilor de secretariat.

Secretarul comitetului tehnic convoacă și pregătește ședințele comitetului tehnic, pregătește și difuzează membrilor comitetului tehnic și membrilor grupului de lucru documente de lucru, participă la stabilirea planului de activitate al comitetului tehnic și colaborează cu președintele pentru respectarea acestora.

Secretarul unui comitet tehnic nu are drept de vot și își păstrează imparțialitatea pe parcursul întregii activități a comitetului tehnic în cadrul căruia activează și nu trebuie să promoveze opinii sau decizii ce ar favoriza entitatea care l-a desemnat.

Președintele comitetului tehnic

Președintele se alege la ședința de constituire a comitetului tehnic. Alegerea președintelui se face prin vot, cu majoritatea simplă a membrilor prezenți, pentru o perioadă de trei ani și poate fi reconfirmat pentru alte perioade consecutive. Președintele ales este confirmat de ISM. Președintele nu are drept de vot și își păstrează imparțialitatea pe parcursul întregii activități.

Notă: În cazul în care președintele nu-și îndeplinește atribuțiile, sau admite încălcări de procedură stabilite prin prevederile regulilor de standardizare națională, el poate fi demis, cu votul majorității simple a membrilor comitetului tehnic. Comitetul tehnic urmează să aleagă concomitent o candidatură nouă și să aprobe candidatura noului președinte prin votul majorității simple a membrilor comitetului tehnic.

Președintele unui comitet tehnic conduce ședințele comitetului, având o poziție imparțială și deschisă, coordonează activitatea comitetului tehnic, în colaborare cu secretarul și coordonatorii grupurilor de lucru, pentru încadrarea lucrărilor în programul și termenele stabilite și asigură transparența procesului decizional, prin formularea clară a hotărârilor adoptate în cadrul ședințelor, care trebuie consemnate în procesul-verbal.

COORDONATORII GRUPURILOR DE LUCRU (CT)

Atribuții

- Dețin drept de vot.
- Responsabili pentru **alinieră** la poziția națională.
- Responsabili pentru **legătura** între domenii.

Aprobă

- Pozițiile naționale la **anchete** EN.
- Voturile formale.
- Crearea sau **desființarea GL**.
- Coerența între **domeniile** europene.

Monitorizează

- Programul de lucru european.
- Examinările periodice.
- Prioritățile naționale.

GRUPURILE DE LUCRU (GL)

Atribuții

- Analizează proiectele EN.
- Elaborează comentarii tehnice.
- **Gestionează examinările** periodice.
- Analizează proiectele standardelor europene.
- **Consolidează comentariile** naționale.
- Propun votul (DA/NU/ABȚINERE).
- **Examinează standardele** periodic.
- Propun: menținerea/revizuirea/anularea standardelor moldovenești originale.

Activitatea comitetului tehnic

Activitatea unui comitet tehnic se desfășoară conform unui business-plan, aprobat de președintele comitetului tehnic, ce include Planul de activitate, care este aprobat anual nu mai târziu de luna februarie. Planul de activitate include:

- 1) propunerile de adoptare în calitate de standarde moldovenești a standardelor europene și internaționale;
- 2) propunerile de elaborare a proiectelor standardelor moldovenești originale, în cazul în care nu există standarde europene sau internaționale corespunzătoare;
- 3) propunerile de anulare a standardelor moldovenești conflictuale cu standardele europene și internaționale;
- 4) propuneri de traducere a standardelor europene sau internaționale.

Comitetele tehnice își desfășoară activitatea sub formă de ședințe sau prin corespondență.

Ședințele comitetelor tehnice, de regulă, se desfășoară la sediul entității care deține secretariatul comitetului sau în format online. Rezultatele ședințelor comitetelor tehnice se înregistrează într-un proces-verbal.

Unde găsesc proiectele de standarde?

Proiectele de standarde și orice alte documente de lucru sunt transmise de către secretar prin e-mail fiecărui membru al comitetului tehnic, pentru a analiza și a veni cu propuneri privind conținutul documentelor.

3

Aspecte generale privind elaborarea standardelor moldovenești

Etapele de elaborare a standardelor moldovenești

Standardele moldovenești se elaborează pe subiecte pentru care nu există standarde europene sau internaționale corespunzătoare. Conform regulii RS 1.

În procesul de elaborare a standardelor moldovenești, membrii comitetelor tehnice trebuie să țină cont de următoarele etape:

Tema nouă de standardizare

Propunerile de teme noi de standardizare, pentru elaborarea de standarde moldovenești noi sau pentru revizuirea unor standarde existente, se pot face de către sau prin intermediul comitetelor tehnice.

Dacă o parte interesată consideră necesară elaborarea unui nou standard sau revizuirea unui standard existent, aceasta trebuie să înainteze ISM - ului propunerea respectivă, care urmează a fi examinată în cadrul comitetului tehnic corespunzător.

Anteproiectul standardului moldovenesc

Această etapă constă în identificarea unei noi teme pentru elaborarea unui standard, care ar prezenta interes pentru părțile interesate și desemnarea unui grup de lucru, format din membrii comitetului tehnic care elaborează anteproiectul standardului. Anteproiectul unui standard moldovenesc poate fi elaborat de unul din membrii comitetului tehnic.

Secretarul comitetului tehnic transmite anteproiectul definitivat, împreună cu nota de fundamentare, tuturor membrilor comitetului tehnic spre examinare. La această etapă anteproiectul devine proiect pentru comitet.

Proiect pentru comitet

Proiectul pentru comitet este transmis tuturor membrilor comitetului tehnic, pentru a fi examinat. Membrul comitetului tehnic trebuie să întocmească un aviz cu observații asupra proiectului, după care îl transmite secretarului comitetului tehnic în termen de 30 de zile calendaristice din ziua primirii proiectului.

Secretarul comitetului tehnic, în comun cu elaboratorul, întocmește o sinteză a observațiilor primite în termen ce nu va depăși 15 zile.

Concluziile privind observațiile la proiectul standardului se expun pentru fiecare observație, după cum urmează:

„Se acceptă” – în cazul când observațiile se acceptă integral;

„Discuție în ședință” – în cazul când observațiile necesită discuții și clarificări în cadrul ședinței comitetului tehnic;

„Se resping” – în cazul când observațiile contravin legislației în vigoare, nu se referă la subiect sau depășesc obiectul de standardizare al proiectului standardului discutat.

Proiectul pentru comitet, asupra căruia s-a ajuns la un consens în cadrul comitetului tehnic, este înaintat către ONS drept proiect pentru anchetă publică.

Proiect pentru anchetă publică

Proiectul pentru comitet este supus anchetei publice pe o perioadă de 60 de zile de la data publicării anunțului. Notificarea privind inițierea etapei anchetei publice a proiectului se publică în „Buletinul de standardizare”.

În perioada anchetei publice, toate observațiile proiectului se transmit secretarului comitetului tehnic. La această etapă sunt analizate și discutate observațiile asupra proiectului standardului. Dacă în urma observațiilor, rezultate din ancheta publică, sunt propuse modificări importante în proiectul standardului, comitetul tehnic poate lua decizia ca proiectul modificat să fie supus unei noi anchete publice.

Proiectul modificat în baza obiecțiilor și propunerilor primite în perioada anchetei publice și asupra căruia s-a ajuns la un consens în cadrul comitetului tehnic, se consideră proiect de standard.

Proiectul de standard se transmite ISM - ului spre aprobare, împreună cu următoarele documente în original:

- 1) scrisoarea de însoțire;
- 2) nota de fundamentare;
- 3) sinteza observațiilor de la etapa proiect pentru ancheta publică și scrisorile conform cărora a fost întocmită sinteza observațiilor;
- 4) procesul-verbal al ședinței comitetului tehnic referitor la examinarea redacției finale a proiect- ului standardului.

Textul proiectului de standard trebuie să fie semnat de președintele și secretarul comitetului tehnic.

Aprobarea standardului

Aprobarea standardului se efectuează de către directorul ISM, după înlăturarea tuturor neconformităților și introducerea tuturor propunerilor. Standardele moldovenești sunt aprobate pe un termen nelimitat. Informațiile referitoare la standardele aprobate și data aprobării standardelor se publică în „Buletinul de standardizare”.

După aprobare, standardele se publică pentru a fi disponibile părților interesate.

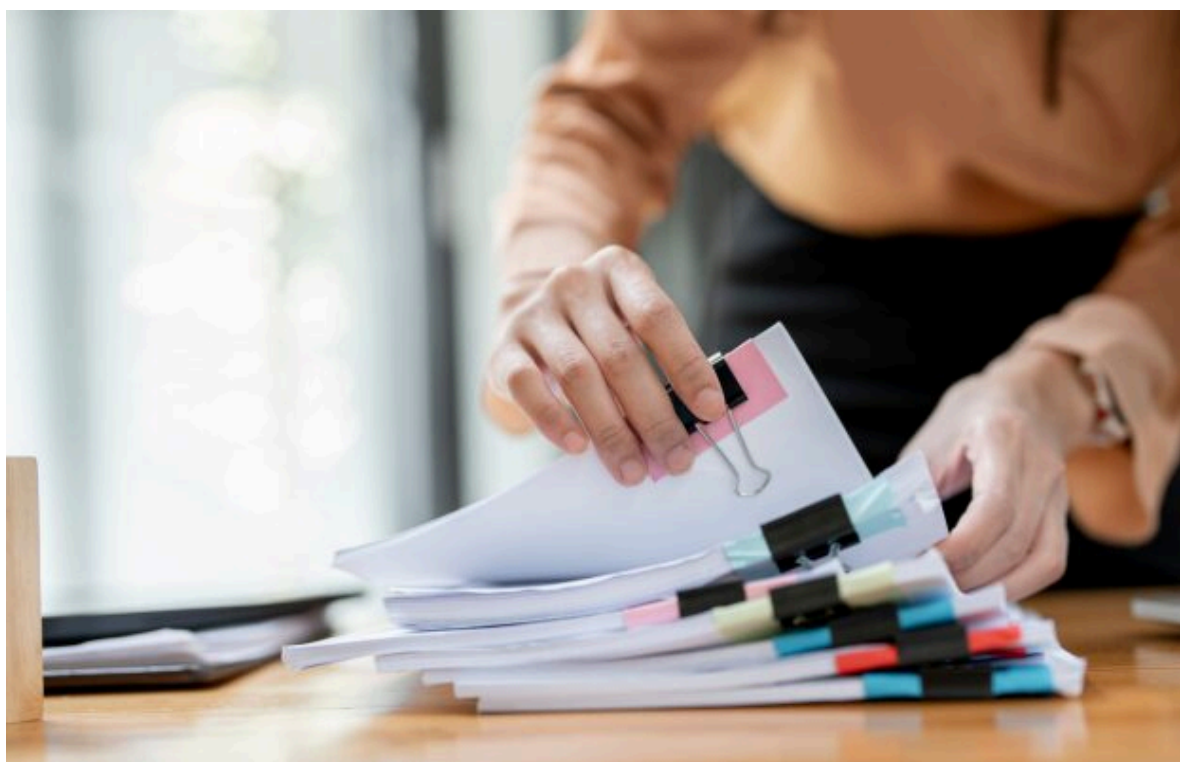
4

Metodele de adoptare a standardelor europene și internaționale

Adoptarea standardelor europene se efectuează prin metoda filei de confirmare, iar a celor internaționale se efectuează prin metoda traducerii și/sau prin metoda filei de confirmare.

Adoptarea prin metoda traducerii reprezintă publicarea versiunii lingvistice utilizate pe teritoriul Republicii Moldova a standardului internațional, asigurând uniformitatea conținutului tehnic.

Adoptarea prin metoda filei de confirmare reprezintă reproducerea versiunii oficiale în limba engleză, franceză a standardului european/internațional preluat.

5

Dreptul de autor asupra standardelor

Standardele sunt protejate de dreptul de autor conform **alineatului 16 al Legii nr. 20 din 04.03.2016 cu privire la standardizarea națională.**

Înainte de fiecare ședință, secretarul comitetului tehnic difuzează proiectele de documente membrilor comitetului tehnic și președintelui. Membrii comitetului tehnic sunt obligați să respecte confidențialitatea informației obținute pe parcursul activității, precum și dreptul de autor asupra standardelor.

Astfel, difuzarea tuturor documentelor de lucru se realizează numai cu aplicarea elementelor de securitate stabilite de ISM.

De aceea, este strict interzis ca documentele de lucru să fie aduse la cunoștința publicului sau utilizate în alte scopuri decât pentru lucrările comitetului tehnic respectiv.

DREPTUL DE AUTOR ASUPRA STANDARDELOR

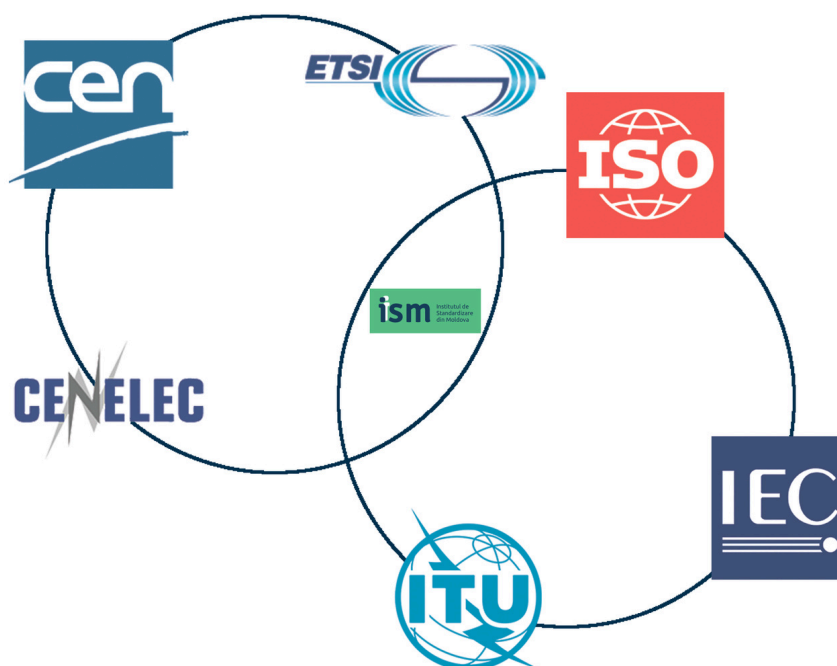
6

Participarea organismului național de standardizare la activitatea de standardizare la nivel european și internațional

Procesul de standardizare trebuie să fie coerent și să se bazeze pe cooperarea dintre organismele de standardizare și coordonarea lucrărilor de standardizare la nivel național, european și internațional, astfel încât să se prevină elaborarea de standarde conflictuale asupra acelorași tematici.

ONS cooperează cu organizațiile de standardizare la **nivel internațional**: **Organizația Internațională de Standardizare (ISO)**, **Comisia Electrotehnică Internațională (IEC)**, **Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (ITU)**.

La **nivel european**: **Comitetul European de Standardizare (CEN)**, **Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică (CENELEC)**, **Institutul European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI)**.

Cooperare internațională

ISO este o organizație internațională, nonguvernamentală responsabilă de elaborarea standardelor internaționale pentru produse și servicii.

Standardele elaborate de aceasta au abrevierea ISO.

ISO are drept obiective: asigurarea calității, securității ecologice, siguranței, economiei, fiabilității, compatibilității, interoperabilității, eficienței, eficacității, precum și a altor caracteristici esențiale. De asemenea, standardele ISO facilitează comerțul și accelerează transferul tehnologic.

IEC este o organizație nonguvernamentală, internațională responsabilă de elaborarea standardelor în domeniul electrotehnic, au abrevierea IEC.

Obiectivul IEC este deservirea piețelor globale și societății prin activitățile sale de standardizare și evaluare a conformității în domeniul electric și electronic. IEC promovează comerțul mondial și dezvoltarea economică, încurajând crearea produselor, sistemelor și serviciilor sigure, eficiente și cu un impact redus asupra mediului înconjurător.

ITU este specializată în elaborarea standardelor în domeniul informației și comunicațiilor.

Printre obiectivele ITU se numără și elaborarea standardelor ITU, numite recomandări, care sunt fundamentale pentru operarea corectă a rețelelor tehnologiei informației și comunicațiilor atât la nivel național, cât și la nivel mondial.

Cooperare europeană

CEN este organizația europeană de standardizare responsabilă de elaborarea și adoptarea standardelor europene în toate domeniile de activitate economică, cu excepția electrotehnicii și telecomunicațiilor.

CEN are obiectivul de a susține economia europeană în cadrul comerțului global, pentru bunăstarea cetățenilor europeni concomitent cu protejarea mediului înconjurător.

CENELEC este organizația europeană responsabilă de elaborarea standardelor în domeniul electrotehnic.

CENELEC are drept obiectiv de a facilita comerțul între state prin înlăturarea barierelor tehnice, de a favoriza crearea unor noi piețe, precum și de a reduce costurile și dezvoltarea pieței europene.

ETSI este o organizație europeană de standardizare responsabilă de elaborarea standardelor aplicabile la nivel global pentru domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor.

Obiectivul ETSI este elaborarea și menținerea standardelor tehnice inovative și de calitate în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor prin utilizarea metodologiilor și proceselor moderne.

Standardele elaborate de CEN și CENELEC au abrevierea EN, iar cele elaborate de ETSI, au abrevierea ETSI.

ISM, în calitate de membru al organizațiilor sus-menționate, are obligația să respecte regulile și procedurile stabilite de acestea.

Participând la activitățile de standardizare internațională, europeană și interstatală, experții din diferite domenii de activitate au posibilitatea de a veni cu propuneri și idei la standardele nou-elaborate, pe lângă faptul că au posibilitatea de a prelua cele mai bune practici sub formă de standarde deja elaborate.

7

Referințe la materialele informaționale pentru membrii comitetelor tehnice

Membrii comitetelor tehnice pot accesa și vizualiza materiale informaționale privind activitatea de standardizare elaborate atât de ISM, cât și de organizațiile internaționale și europene în domeniul standardizării, pe paginile web oficiale ale acestora:

ISM	https://standard.md/
CEN	https://www.cen.eu/Pages/default.aspx
CENELEC	https://www.cenelec.eu/
ETSI	https://www.etsi.org/
IEC	https://www.iec.ch/homepage
ITU	https://www.itu.int/ru/Pages/default.aspx
ISO	https://www.iso.org/home.html

Bibliografie

1. *Legea nr.20 din 04.03.2016 cu privire la standardizarea națională*
2. *RS 8:2025 Reguli de constituire și funcționare a comitetelor tehnice naționale*
3. *RS 1:2025 Elaborarea standardelor moldovenești*